

Wárágã Páwũlõ 'bã s̄ilé
Tĩmĩtĩyõ
ní drĩdrĩ rĩ

¹ Wárágã 'dĩ angá ma 'i Páwũlõ ùpígõnjá Kúrísitõ Yésũ drĩ rĩ drĩ, 'bá p̄elé āzítáná Ādróná 'bá Palépi rĩ drĩ s̄i, āzila Kúrísitõ Yésũ 'Bá āma Palépi āmaní s̄i ásí t̄jõ rĩ 'i.

² Āsĩ ī'di mâ ngõpĩ ā'itáná agá mgbã Tĩmĩtĩyõ nĩ: má a'ĩ Ādróná āmã Átépĩ āzila Kúrísitõ Yésũ Úpĩ āmadrĩ 'bã f̄ē míní l̄ētáná uyanã kóru, ásí ĩgb̄ē ími āzã 'bã agájó ī'dinĩ rĩ 'i.

Īmi adru mĩf̄ĩ trũ imba'ba ĩnzõ rú āzítáná Mũsã drĩ imbalépi rĩ kí s̄i

³ Mâ ándrá l̄ějõ mujó Mākēdónĩyã gá rĩ s̄i, má azi ándrá mí adru jõ Īf̄esõ gá 'dã, mi s̄i 'bá āzĩ lã'bĩ ĩnzõ rú 'dĩ kí imbalépi rĩ kí igá. ⁴ 'Bã 'bã kí ásí ĩjõ āzĩ íf̄i kóru 'dĩ kí drĩ gá, āwĩ nzenã s̄i á'bĩ ũlájõ āzo rú 'dĩ kí drĩ gá ku. ĩjõ 'dĩ 'bã áni 'dĩ kí f̄ē 'bá 'banĩ āgátã gajó alĩ ĩjõ Ādróná drĩ rĩ tãmbajõ ā'itáná s̄i rĩ rá, mání s̄i ĩjõ la i'dajó 'dĩ. ⁵ Āzítáná 'dĩ 'bã ásĩs̄ĩnjá āmbógó rĩ ī'di, l̄ētáná angalépi ásí ālá agá, āzila ũrātáná kpĩ la agá ā'itáná mgbã rĩ s̄i rĩ. ⁶ 'Bá āzĩ rĩ a'be kí ĩjõ mgbã 'dĩ rá, uja kí ru ĩjõ jolé íf̄i kóru rĩ kí agá. ⁷ 'Bá 'dĩ l̄ē kí adrulé imba'ba āzítáná Mũsã drĩ kí imbalépi rĩ k̄i rú, wó n̄ĩ kí ĩjõ ī'bã kí jolé rĩ ku, jõku ĩjõ ī'bã kí ā'ĩl̄é mgbã rĩ ku.

⁸ Ānĩ rá údrĩ āzítáná ayú ḡērĩ p̄irĩ s̄i ī'di múké. ⁹ Ānĩ rá ú'bã āzítáná 'bá m̄uk̄ē idélépi rĩ 'banĩ ku, be la rá la 'bã āzítáná ũn̄ulépi, 'bã Ādróná gālépi úmgbé, 'bã ũnzĩ, 'bã 'bã kí ù'dĩlépi, átépĩ kí ù'dĩlépi andre trũ, āzila 'bã u'álépi

ũnzikānā sī rī 'banī. ¹⁰ Ú'bā āzítáná 'bá āwũ'bá ru, ágõbí ru lalépi ágõbí āzī sī, 'bá 'bá kí ìtũndālépi 'bá āzī 'baní, 'bá ìnzó'bá ru, āzila 'bá ímbátáná pìrì rī usalépi rī 'baní. ¹¹ Ìjõ mgbā dīzā rú fělé mádrì ùlùlé rī angá Ādróná dīzā rú āzila ìcùlé ìcù rī drī.

Lětáná uyanâ kóru Ādróná 'bā fělé Páwũlõ ní rī

¹² Afě āwā'dīfõ Úpí āmadrì Kúrísītõ Yēsũ ní. Fě mání ùkpõ āzì mádrì ngajó, ā'dusíku pě ma 'bā ásì ama drī gá rá. ¹³ Ári ándrá Ìjõ ujólé ùnzí ú'dánâ trũ uru'bá la gá, ama ásì ándrá ùnzí. Wó ásì la ndrī mání rá ā'dusíku ánì ándrá Ìjõ mâ idélé rī kí ku, āzila á'bā ándrá ā'ítáná drī la gá ku. ¹⁴ Úpí āmadrì rī ùsũ lětáná uyanâ kóru rī mâ drī gá ìyõ rú, wi sũsũ ā'ítáná mádrì drī gá, lě dó sī ma 'bá ì'di āni la rú Kúrísītõ Yēsũ agá.

¹⁵ Kúrísītõ Yēsũ amú ùnókú gá 'bá ùnzí kí palé. Ìjõ ru jólépi 'dì Ìjõ mgbā la lě 'bá píri 'bā ā'ì kí ì'di rá. Ma dó ala gá 'dā 'bá Ìjõ izalépi ùnzí āndānī rī 'ì! ¹⁶ Mā dó adrujó 'bá izalépi āndānī rī sī, Ādróná ásì ndrī dó mání, āzila fě ma adrujó ícétáná ru ásì tená Kúrísītõ Yēsũ drì ukólépi ku rī ì'dajó, 'bá ì'di ā'ílépi rá rī 'ba ìsù kí sī ìdri ukólépi ku rī ì'di sī. ¹⁷ Ārútáná āzila ìnzítáná 'bā adru Ādróná ní jā 'dā, Úpí āma āni ìdri ukólépi ku rī agá, drālépi ku, ndrelé mífì sī ku, ì'di Ādróná ru nī á'dũsī. Ámīnā.

¹⁸ Mā ngõpì Tĩmĩtĩyõ, 'dì kí Ìjõ mâ azilé míní rī kí, Ìjõ ándrá ru jólépi ídu nábì tì sī ími Ìjõ sī rī drī gá. Ìjõ 'dì 'bā fě míní ásì ùkpõ sī ā'dì Úpí drì kí 'dìjõ alá ru. ¹⁹ Mí ìbì mi ā'ítáná mí Yēsũ ā'ìjõ rī agá, ími únmī 'bā adru ùrātáná múké sī. 'Bá āzì rī gā kí Ìjõ mgbā rī ā'ílé úmgbé ā'ítáná ì'badrì ārì kí mēlì 'bā ārìlé ìyì agá írā sī rī āni. ²⁰ Hāyīmēnā kí Ālěkizéndā be ìrì trá ícétáná la rú. Afě dó kí Sítānī drì 'bā ùnñí kí Ìjõ sī Ādróná u'dájó ku.

2

Ímbátáná Ādróná rujó rĩ

¹ Má a'í mi drĩdrĩ la Ādróná ā'ĩjõ 'bá pírí 'banî, 'bā wi sũsũ 'bá pírí 'baní, ífẽ vā āwā'difõ Ādróná ní 'bá kí sĩ pírí.

² Mí ā'ĩ Ādróná ũpi 'baní, āzila 'bā āmbogo ũkpõ trũ 'dĩ 'baní ála dó sĩ u'á dríná ídri múké sĩ, ásí ĩgbé sĩ āmaní Ādróná ĩnzĩ agá āzila 'dĩ ru agá. ³ Ārútáná 'dĩ áni rĩ 'dĩ múké, āzila 'dĩ āyĩkõ fẽ Ādróná āma Palépi rĩ nĩ. ⁴ Ādróná lě 'bá pírí 'bā pa kí ru rá, āzila 'bā nĩ kí ĩjõ mgbā pĩrĩ rĩ 'i.

⁵ Ādróná 'bāngá lú ālu, āzila lé'di 'bá icílépi Ādróná be rĩ lú ālu, 'dĩ Kúrísitõ Yésũ 'i, ⁶ fẽ ru ídri mgbā rĩ āma unzejó pírí. Ādróná 'da ĩjõ 'dĩ āngũ drĩ gá 'dā 'bá pírí ní sáwā múké rĩ gá. ⁷ Má alí ĩnzõ ku ma ĩjõ mgbā jõ Ādróná pẽ ma ũpígóná ru, āzila 'bá ĩjõ ũlülépi rĩ rú ĩjõ 'dĩ ũlülé 'bá Yāhúdĩ rú ku 'dĩ 'baní kí imbájó ā'ĩtáná agá āzila ĩjõ mgbā rĩ sĩ.

⁸ Álě 'bá pírí āngũ pírí agá 'baní Ādróná ā'ĩ agá, 'bā inga kí drĩ ālá 'dĩ kí ɔrɔgálé ru ũmbā āzila āgátā kóru.

⁹ Álě vā ũkú 'bā sũ kí ru ālá ru bõngó múké la kí sĩ. 'Bā sũ kí ru bõngó ājẽ rú āzila drĩ'bĩ cānjá nzírí-nzírí āfó ru, ñálíká gólūdĩ rú ājẽ rú 'dĩ kí agá ku, ¹⁰ wó rá la ĩjõ idélé múké rĩ sĩ, icólépi ũkú ā'ĩtáná 'badrĩ kí sĩ Ādróná ĩnzĩjõ rĩ 'dajó.

¹¹ Ũkú 'bā are kí ĩjõ āzila 'bā ũnĩ kí ĩjõ kírí-kírí ru 'bā adru kí dríná. ¹² Lě ũkú 'ba imbá kí āgõbĩ kí ku, 'bā adru kí āmbógó ru kí drĩlé gá ku, 'ba are kí ĩjõ kírí-kírí ru. ¹³ Ú'bā ándrá Ádāmũ drĩdrĩ, vúlé la gá Įvā 'i. ¹⁴ Úlé ándrá Ádāmũ ku, rá la ũkú Įvā 'i kpere 'dĩnĩ a'dé agá ĩjõ ũnzĩ agá. ¹⁵ Wó ũkú kí ru pa rá la ngótĩ tĩnjá sĩ, drĩ kí pá tu ā'ĩtáná sĩ, lětáná, ásí ālá āzila ásí ĩgbé agá jā 'dā rĩ agá rĩ gá.

3

'Bá kǎnĩsǎ drĩlẹ ru 'dĩ kí

¹ *Íjọ jọlé 'dĩ i'di íjọ mgbǎ la, 'bá drĩ ru ásí 'bǎ adrujó kǎnĩsǎ 'bǎ drĩlẹ ru, i'di ǎzĩ ǎrútánǎ ru ùniyambamba la.*

² *'Bá kǎnĩsǎ 'bǎ drĩlẹ ru rĩ 'bǎ adru íjọ kóru, íjọ 'bǎ ndèlé ku, ùkú trũ ǎlu, ásí ìgbẹ, ru tǎmbalẹpi, ùndũwǎ rú, 'bá 'baní rulẹ rūrũ la. 'Ba a'í vǎ ǎmú kí i'didrĩkogǎ ǎyikõ sǐ ǎzĩla 'ba imbá vǎ 'bá kí ìndĩ. ³ 'Bǎ ãmĕrǎ íwǎ sǐ ku, 'bǎ co ǎcójǎ ku, 'bá adru ùmbǎ kóru. 'Bǎ adru 'bá ásí ìgbẹ la, 'bá ùmbǎ lẹlẹpi ku la, vǎ 'bá séndĕ lẹlẹpi ambamba ku la. ⁴ 'Bǎ adru 'bá lícó i'didrĩ drĩ celẹpi múké la, anzĩ 'bǎ kí tị arelé vǎ rulẹ rūrũ la. ⁵ 'Bá drĩ dó nĩ lícó i'didrĩ drĩ ce sǐ ku, i'di dó kǎnĩsǎ ǎdrónǎ drĩ tǎmba ígoni ru?*

⁶ *'Bá drĩlẹ ru rĩ 'bǎ adru 'bá ǎ'itánǎ agǎ ú'dí la ku, ǎ'dusĩku i'di mụ acalẹ ǎfó ru i'di pějọ drĩlẹ ru mbĕlĕ rĩ sǐ, ǎzĩla i'di a'dé íjọ lĩnǎ drĩ gǎ cécé Sítánĩ drĩ ǎni. ⁷ 'Bǎ adru 'bá 'bá ǎ'itánǎ agǎ ku rĩ 'bǎ kí íjọ jọjó drĩ la gǎ múké ìni la, 'ba a'dé rú sǐ imbá Sítánĩ drĩ agǎ sǐ i'dinĩ drĩnzǎ ìşújọ ku.*

⁸ *Gĕrĩ ǎlu 'dĩ sǐ, dǐkõnĩ 'bǎ adru 'bá rulẹ rūrũ ǎzĩla 'bá íjọ kpì jọlépi la. 'Bǎ adru kí 'bá ãmĕrǎlẹpi íwǎ sǐ ku, ǎzĩla rõmgbó ru séndĕ sǐ ku la. ⁹ 'Bǎ adru kí 'bá ásí 'bǎlẹpi íjọ ǎ'itánǎ ǎni i'dalẹ i'banĩ rĩ tǎmbalẹpi ǎsĩsĩnǎ ǎlá sǐ rĩ rú. ¹⁰ 'Bǎ adru kí 'bá ǎ'ibĩlẹ icólẹpi rá íjọ kóru la kí. 'Bá ǎzĩ drĩ íjọ ají kí ụrụ 'bá gǎ ùnzĩ ku, icó kí dó ǎzĩ drĩlẹ drĩ ngalẹ rá.*

¹¹ *Ùkú drĩlẹ ru rĩ 'bǎ adru kí 'bá ǎrútánǎ trũ la, 'bǎ ndro kí 'bá ǎzĩ kí, kí rú jọjó ùnzĩ ku. 'Bǎ adru kí 'bá ru tǎmbalẹpi ǎ'itánǎ sǐ íjọ píri i'banĩ idélé rĩ kí agǎ la.*

¹² *'Bá drĩlẹ ru kǎnĩsǎ ǎzǎ kolẹpi rĩ 'bǎ adru ùkú trũ ǎlu, ǎzĩla 'bǎ ce 'bá i'didrĩkogǎ rĩ kí drĩ anzĩ i'didrĩ kí abe múké-múkẹ. ¹³ Wó 'bá ǎzĩ ǎzǎ kolẹpi drĩlẹ ru múké rĩ ǎla*

ĩ'di ũfẽ ãnzĩtáná sĩ, ázĩla ásĩ 'bǎnjá ĩ'didrĩ ǎ'ĩtáná Kúrísitõ Yésũ drĩ gá rĩ la zozõ.

Ijó ífĩ mgbǎ ǎ'ĩtáná ǎmadrĩ drĩ rĩ

¹⁴ Ásĩ íjó 'dĩ kí míní ú'dĩ'da íni la tání mání ásĩ 'bǎ agá cajó mí rũlé mbělē rú tí, ¹⁵ ádrĩ sĩ ĩcẽ were rú rá, mi sĩ íjó 'bǎ (ǎ'ĩtáná agá rĩ) kí u'á jó ǎdróná drĩ agá gbĩyǎ íngõ sĩ yǎ rĩ nĩ cé. Kǎnĩsǎ 'dĩ ǎdróná ídri rĩ drĩ gá rĩ, ĩ'di ídíńá ágófe rú íjó mgbǎ rĩ 'bǎ sĩ pa tujó rĩ 'i.

¹⁶ 'Bǎ ázĩ icó ágátǎ galé íjó zĩlé zĩ-zĩ ǎmbógó 'dĩ sĩ ku, Yésũ 'dá ándrá Ƴrũ 'bǎ gá rá,

ĩ'da ĩ'di 'bǎ ǎlá ru la Úrĩndĩ sĩ,
mǎlǎyĩkǎ ndre kí vǎ ĩ'di rá.

Úlũ vǎ íjó ĩ'didrĩ mgbõ rú sũrũ pírĩ 'banĩ rá,
'bǎ ǎ'ĩ kí íjó ĩ'didrĩ ǎngũ drĩ gá 'dǎ rá,
ú'dũ dó ĩ'di Ƴpĩ nalé ǎdróná be 'bũ gá.

4

'Bǎ kí drũzĩ ǎ'ĩtáná a'be rá

¹ Úrĩndĩ ǎlá rĩ lũ dó ǎmanĩ ú'dĩ'da tõndõlõ 'bo, ú'dũ ǎsĩńá gǎlé ru rĩ gá, 'bǎ kí ǎ'ĩtáná a'be rá. Kĩ úrĩndĩ Ƴnzĩ 'bǎ ímbátáná are ĩnzõ ĩ'banĩ kí uléjõ rĩ abe. ² Ímbátáná 'dĩ kí ĩnzõ rú ázĩla mũlũmbě rú. Kĩ ru 'bǎ 'bǎ ǎdróná ǎni la rú, wó íni 'dĩ Ƴrǎtáná ĩ'badrĩ ǎdróná drĩ gá rĩ drǎ rá.

³ Kĩ jó la ígbǎ ũkú ázĩla, ǎkónǎ ǎdróná 'bǎ 'bǎlé ázĩ rĩ kí 'bǎ ǎ'ĩtáná trũ íjó mgbǎ nĩlěpi cé rĩ 'bǎ na kí kí ku. ⁴ Wó ǎko pírĩ ǎdróná 'bǎ 'bǎlé 'dĩ kí múké, lě ágǎ kí ázĩ ku. ǎma ǎ'ĩ kí nalé la ǎyĩkõ sĩ, ǎmanĩ ǎdróná ní ǎwǎ'dĩfõ fẽ agá ǎma ásĩ gá, ⁵ ǎ'dusĩku ǎnĩ rá íjó ǎdróná drĩ 'bǎ ĩ'di ǎlá ru ázĩla ǎdróná ǎ'ĩńá sĩ.

'Bǎ kǎnĩsǎ drĩ celěpi múké rĩ

⁶ Ídrĩ ǀjõ 'dĩ vú nze mí ádrĩpĩka 'banĩ mí ámvõpĩka abe, mi íni la ázĩ mínĩ adrujõ Kúrĩsĩtõ Yẹsũ 'bã ǃpĩgõnjá ru álá rĩ nga, mi 'bá izólé ǀjõ mgbã á'ĩtánjá drĩ 'bã ímbátánjá vú ǔbĩlépi rĩ 'i. ⁷ Mĩ iza sáwã ágátã gajõ ǀjõ Ádrónjá drĩ sĩ ku, ázĩla ǀjõ ǔnzĩ ǔkú delépi rá 'dĩ 'bã kí ǔjólé rĩ agá ku. Mĩ ímbá mi ǔkpõ ru úrĩndĩ agá ádrízã Ádrónjá rujõ rĩ sĩ. ⁸ Ǫru 'bá ímbájõ ǔkpõ ru rĩ rĩ'di ǔrõdrĩ ru rá, wó ru ímbájõ ǔkpõ ru úrĩndĩ sĩ Ádrónjá ǐnzĩjõ rĩ rĩ'di ǔrõdrĩ ru ǀjõ pírĩ agá, ǀjõ azilé ídri ú'dĩ'da rĩ agá ídri rú amǔlépi ǐndõ rĩ agá rĩ 'bã ǔyá ǔfějõ.

⁹ ǀjõ jolé 'dĩ rĩ'di ǀjõ mgbã la, ázĩla lě 'bá pírĩ 'bã á'ĩ kí ásĩ pírĩ sĩ. ¹⁰ Áma áma ǐcãndĩ ázĩ ngalé ǔkpõ sĩ ǀjõ 'dĩ sĩ, ámanĩ áma ásĩ 'bájõ ǐdũ ru Ádrónjá ídri rĩ drĩ gá ambamba 'Bá 'bá pírĩ á'ĩtánjá trũ rĩ kí upalépi rĩ drĩ gá.

¹¹ Mĩ ímbá ǀjõ 'dĩ, mí azĩ vã rĩ'di ázĩtánjá ru ǐndĩ. ¹² 'Bá ázĩ 'bã avá rú sĩ mĩ adrujõ kãrĩlě ru rĩ sĩ ku, mí adru 'bá á'ĩlépi rá 'dĩ 'banĩ ǐcétánjá ru ǀjõ jõnjá sĩ, lětánjá sĩ, á'ĩtánjá sĩ, ásĩ álá sĩ, ázĩla ádrízã álá sĩ. ¹³ Má amũ drĩ ku rú, í'bã ími ásĩ búkũ Ádrónjá drĩ lãjõ, ǔlũjõ la, ázĩla 'bá kí ímbájõ ǐndĩ. ¹⁴ Mĩ ávĩ ǀjõ úrĩndĩ áni fělé mínĩ ími agá mínĩ ǐsũlé nábĩ kí tĩ gã sĩ, 'bá kãníšã 'bã drĩlě ru 'dĩ 'bã kí mínĩ ámbõgõ fějõ ázĩla drĩ ǔtĩjõ ími drĩ gá rĩ sĩ rĩ ku. ¹⁵ Í'bã ími ásĩ pírĩ ǀjõ 'dĩ kí drĩ gá, ífě mi pírĩ ala gá, 'bá pírĩ 'bã ndre kí sĩ ǀjõ zojõ rĩ. ¹⁶ Ímba ími ídri tã, ímbátánjá mĩ ǐsũlé rĩ kí sĩ, mí adru kí agá jã 'dã. Mínĩ ǀjõ 'dĩ kí nga agá 'dã, mi ími ámbã rĩ pa 'bá ími tĩ arelépi 'dĩ kí abe.

5

ǀjõ jolé 'bá ǐyõ, áwuzĩ ázĩla áti'bó kí ǀjõ sĩ rĩ

¹ Mĩ uzã 'bá ámbã drĩ gá ku, be la rá la ǀjõ rĩ'dinĩ ǀjõ jãjã rú cécé mĩ jolé mí átépĩ ní rĩ áni, ǀjõ vã kãrĩlě 'banĩ ǀjõ

cécé mĩ jolé mí ádrĩpĩ ní rĩ áni. ² Ūkú ãmbá 'dĩ kí í'du kí mĩ ãndrẽ áni, ũkú ú'dí 'dĩ kí í'du kí mĩ ámvópĩka kí áni ádrízã álá sĩ.

³ Kãńĩsã 'bã mba ãwúzĩ mgbã líkícó ru rĩ kí tã. ⁴ Wó drĩ adru anzĩ trũ jõku anzĩ 'bã anzĩ kí abe, ãzĩ ĩ'badrĩ drĩdrĩ rĩ ĩ'di ru kí Ādróná rá rĩ i'dajó, 'bá kí tĩlépi rĩ kí tãmbajó, áyĩpĩ kí ĩdépĩ abe. Ījó 'dĩ la Ādróná ní ãyĩkõ fẽ ambamba. ⁵ Ūkú ãwúzĩ ru mgbã rĩ ĩ'di líkícó ru ásĩ 'bãlépi Ādróná drĩ gá ĩjó pírĩ sĩ, ĩnĩ kí ĩtũ be Ādróná zĩlépi ãzãkoma ĩ'didrĩ kí sĩ, ãzĩla sáwã fělépi ãndá la Ādróná ã'ĩjõ rĩ. ⁶ Āwúzĩ ásĩ 'bãlépi ãyĩkõ uryu 'bá drĩ drĩ gá á'dũsĩ rĩ, drã rá úrĩndĩ agá. ⁷ ĩfẽ ímbátáná 'dĩ kí kãńĩsã 'banĩ újõ rú sĩ ãwúzĩ ĩ'banĩ tãmbalé rĩ kí uryu 'bá gá ĩjó ũnzĩ la ku.

⁸ 'Bá kãká ĩ'badrĩ kí tãmbalépi ku, ambamba la 'bá ĩ'badrĩ kogá 'dĩ kí gã kí ã'ĩtáná mgbã rĩ úmgbé, ũnzĩkãná sĩ ndẽ kí 'bá ã'ĩtáná kóru rĩ kí rá.

⁹ Āwúzĩ rú silé 'bá ãzãkolé rĩ kí agá rĩ 'bã adru ũkú ílí calépi kãlí ázĩyá rá ĩni la, ándrá vã ágõ ã'ĩlépi rá la. ¹⁰ 'Bã adru 'bá 'bá pírĩ 'banĩ ĩnzĩlé ĩnzĩ ĩjó múké ĩ'dinĩ idélé rĩ sĩ la. Anzĩ ĩ'didrĩ kí izólépi ídri mgbã sĩ la, ásĩ ĩgbé 'bá ã'ĩtáná agá rĩ kí ãzã kolépi, 'bá 'bá ĩjó 'bã ĩsúlé rĩ kí ãzã kolépi, ãzĩla ú'dũ pírĩ sĩ bábá ĩjó múké rĩ idélépi rĩ.

¹¹ Āwúzĩ ãráná 'dĩ kí lě úsĩ kí rú ãwúzĩ ru ku, ã'dusĩku ĩjó ágó lějõ rĩ drĩ angá rá, ĩ'di ũkpõ ĩjõ Kúrĩsĩtõ ã'ĩjõ rĩ drĩ uga rá, kí dó sĩ lě ágó rulé áyu. ¹² ĩjõ 'dĩ sĩ, kí ĩjõ ĩjã ajĩ kí drĩ gá ceni-ceni rú, ĩ'banĩ ã'ĩtáná ĩ'badrĩ drĩdrĩ rĩ á'bejõ rá rĩ sĩ. ¹³ ĩjõ 'dĩ sĩ, kí acá ũvũ rú acĩjõ ngara 'bá 'bã lícõ tĩ pi trũ, mujó ĩjõ jõ trũ 'bá 'ba rú, ufĩjõ ĩjõ gá mĩrĩ rú vã sĩ ĩjõ tá lělé újõ ku rĩ kí ujõ trũ. ¹⁴ ĩjõ mã jolé ãwúzĩ ãráná 'dĩ 'banĩ rĩ, lě 'bã rú kí ágó, 'bã tĩ kí anzĩ, 'bã mba kí sĩ lícõ ĩ'badrĩ kí tã, lě 'bã fẽ kí męřó 'bá (Sĩtãni) ní kęjĩ

sĩ ǀjõ jójó kí ʋrũ 'bá gá ku. ¹⁵ Áma ásí mvu rá 'bá ází rĩ uja kí ru vúlé Sítání vú bǀjõ.

¹⁶ 'Bá ǎ'ĩtǎná agá ǎgõbǀ rú ǎzĩla ũkú ru ǐ'bǎ kǎká kí sǐ adrujõ ǎwǔzǐ ru 'dǐ, 'bǎ gũ kí ǀjõ kí tǎmbajõ rĩ kǎnĩsǎ drǐ gá ku. Kǎnĩsǎ dó sǐ ǎwǔzǐ mgbǎ líkǐcõ rĩ kí tǎmba áyũ.

¹⁷ 'Bá Yésũ ǎ'ĩlépǐ rá 'dǐ 'bǎ fě kí ǎrútǎná 'bá ǎmbogo kǎnĩsǎ 'bǎ drǐlě ru ǎzí ngalépǐ múké ǀjõ ǎdrónǎ drǐ ũlǔlépǐ, ǎzĩla kí imbálépǐ sǐ ǀjõ ǎdrónǎ drǐ tǎmbajõ 'dǐ 'banĩ. ¹⁸ ǀjõ sǐlé bǔkũ ǎdrónǎ drǐ agá rĩ jõ, “Mĩ umbé mǎnĩgõ ǎná tulépǐ rĩ 'bǎ tǐ cí ǐ'dǐ atrǐjõ ǎná nanǎ gá ku.” *† ǀjõ ǎzí vǎ sǐlé bǔkũ 'dǐ agá rĩ, “'Bá drǐ ǎzí nga 'bo, lě ũfě ǐ'dǐ 'bǎ ũyá rá.” † ¹⁹ Mĩ ǎ'ĩ ǀjõ 'bá ǎlu 'bǎ jolé 'bǎ kǎnĩsǎ 'bǎ drǐlě ru rĩ ʋrũ 'bá gá iza ǀjõ ũnzǐ rĩ cõtǐ ku, kperé 'bá ǐrǐ jõku 'bá na 'bǎ kí jõ agá la ǐndre 'bǎ drǐlě ru 'dǎ ũnzǐ idé gá cé rĩ gá. ²⁰ 'Bá ǎzí ǎlu Yésũ ǎ'ĩlépǐ rá la drǐ ǀjõ ũnzǐ idé, mĩ uzǎ ǐ'dǐ drǐ gá kǎnĩsǎ agá 'bǎ kí drǐ gá sǐ. Mĩ ǀjõ 'dǐ idé ǐnĩ la 'bǎ ǎzí 'dǐ 'bǎ idé kí rú sǐ ǀjõ ũnzǐ ǎdrónǎ mǎlǎtǐ gá ku. ²¹ Má azǐ mínĩ ǀjõ 'dǐ 'ǐ ǎdrónǎ mǎlǎtǐ gá, ǎzĩla Kúrísĩtõ Yésũ mǎlǎtǐ gá ǎzĩla vǎ mǎlǎyíkǎ pě lé ǎlápítǐ 'dǐ kí mǎlǎtǐ gá ǀjõ 'bǎ kí trejõ 'dǐ ngajõ ǎsí pírĩ sǐ uyanǎ kóru. ǐlǐ ǀjõ ǐndũ la ndrũnǎ kóru ku.

²² ǐyǎ drǐ tǐnǎ ǎmbõgõ fějõ 'bǎ ũpělé kǎnĩsǎ 'bǎ drǐlě ru rĩ 'banĩ rĩ sǐ gbõrú ku. ǐfǐ 'bǎ ǎzí 'bǎ ǀjõ ũnzǐ agá ku. ǐmba ǐmĩ tǎ adrujõ ǎlá ru ǀjõ ũnzǐ kóru. ²³ ǐmvũ lú ǐyǐ á'dũsǐ ku, wó rá la, ǐmvũ wáyĩnǐ were ǐrúwǎ ru ǐmĩ ǐfǐ azálépǐ ũ'dũ pírĩ 'dǐ ǐgbejõ.

²⁴ ǀjõ mǎ jójó la lě ǐyǎ drǐ tǐnǎ ǎmbõgõ fějõ 'bǎ ũpělé kǎnĩsǎ 'bǎ drǐlě ru rĩ 'banĩ rĩ sǐ ku rĩ, ǎ'dusǐku ǀjõ ũnzǐ 'bǎ ǎzí rĩ 'bǎ rĩ kí ǐndré mgbõ rú cé, ǎzĩla 'bǎ kí vǎ nǐ la ǎla

* ^{5:18} ǀjõ sǐlé 'dǐ 'bǎ ǐfǐ “'Bá drǐ mĩ ũyá sõ, ǐfě ǐ'dǐnĩ ǐná nalé cí.” † ^{5:18} ǎzĩtǎná Amvĩnǎ 25:4 † ^{5:18} lǔkǎ 10:7

mu ijõ lilé kí drĩ gá rá rĩ gá rá. Wó ijõ ùnzĩ 'bá ázĩ rĩ 'bã rĩ kí amũ ru i'dalé vúlé vúlé ru. ²⁵ĩ'di vâ cécé 'dĩ 'bã áni, ijõ múké 'bá ázĩ rĩ 'bã kí idélé rĩ, 'bá pírĩ kí nĩ la cé, wó ijõ múké 'bá ázĩ rĩ 'ba kí idélé ndrelé ku rĩ i'di amũ ru i'dalé vúlé vúlé ru rá.

6

¹'Bá pírĩ Yésũ ã'ĩlépi rá, ázĩ ngalépi 'bá ázĩ drĩ áti'bo rú rĩ, 'bã ĩnzĩ kí ãmbogo i'badrĩ kí sáwã pírĩ sĩ ĩnzĩ-ĩnzĩ. 'Bã idé kí ijõ 'dĩ íni la, 'bá Yésũ ã'ĩlépi ku rĩ 'bã jõ kí rú sĩ ijõ Ādróná rú drĩ gá ùnzĩ ku, ázĩla 'bã jõ kí rú vâ sĩ ímbátáná ãmaní fêlé 'dĩ i'di ùnzĩ la ku. ²Áti'bo i'bã ãmbogo kí sĩ adrujõ 'bá Yésũ ã'ĩlépi rá rĩ kí rĩ, lě 'bã 'bã kí kí idemará ru ku. Be la rá la, lě 'bã nga kí ázĩ ũkpó sĩ ásĩ pírĩ sĩ, ã'dusĩku ijõ i'baní idélé íni rĩ sĩ, kí 'bá Yésũ ã'ĩlépi rá rĩ kí ázã ko ázĩ i'baní ngalé ũkpó sĩ rĩ sĩ.

Páwũlõ sĩ ijõ ímbátáná ĩnzõ rú rĩ kí drĩ gá ãko 'baní cajó míní rá rĩ be

Tĩmĩtĩyõ, mí imbá ijõ mâ lülé míní 'dĩ 'bá pírĩ Yésũ ã'ĩlépi rá 'dĩ 'banĩ, ázĩla mí imbá kí ásĩ ijõ 'dĩ kí idéjõ. ³'Bá ázĩ ímbátáná ĩnzõ rú imbálépi rĩ, icó kí ijõ Ādróná drĩ mgbã 'dĩ kí ã'ĩlé ku, wó ijõ mání lülé míní 'dĩ kí ímbátáná kpĩ Úpĩ Yésũ Kúrísitõ drĩ kĩ, ázĩla ímbátáná 'dĩ kí vâ sĩ 'bá ímbájó u'ájó ídri Ādróná drĩ agá rĩ kí. ⁴'Bá ímbátáná ĩnzõ rú 'dĩ kí imbálépi rĩ kí 'bá ãfó ru, vâ ijõ nĩlépi ku la kĩ. 'Bá 'dĩ áni rĩ lě kí ru ágátã ganá ijõ sílé búkũ Ādróná drĩ agá rĩ kí sĩ ambamba. Ijõ 'dĩ áni 'dĩ la kí drĩdrĩnjá gá ágátã ganá sĩ ru u'dájó, ru cojó, ru ngũjó ùnzĩ, ázĩla ijõ ũrājó ùnzĩ 'bá ázĩ drĩ gá rĩ ajĩ. ⁵'Bá 'dĩ kí ú'dũ pírĩ sĩ ijõ ũcõgõ fējó 'baní rĩ kí i'dó. Kí ũngĩ ga tré pírĩ ĩnzõ sĩ, ázĩla kí tĩ jõ ijõ mgbã kpĩ rĩ ku. Ũrátáná i'badrĩ agá, dĩnĩ sĩ, ála acá kúrénĩ ru.

⁶ Ādróná tĩ arejó rĩ la fě mi acá kúréní ru, āko mí trũ adrujó were rĩ drĩ kí ca míní rá rĩ gá. ⁷ Āmaní ándrá amújó ũnókú drĩ gá rĩ sĩ, āma amú kí ándrá āko āzí kóru, āma kí jō vā drúzĩ gō Ādróná rũlé, āma gō drĩ drĩ ru. ⁸ Íjõ 'dĩ sĩ, íná drĩ kí adru āmaní bõngó trũ cí, ca āmaní rá. ⁹ 'Bá lělépi acalépi kúréní ru rĩ kí a'dé ũ'bĩtáná agá āzĩla kí gbā mātégō gá, íjõ ũnzĩ ĩ'ba āni aza rú ĩ'baní lělé 'dĩ kí kí agū drā gá āzĩla ĩĩkĩjõ. ¹⁰ Lětáná séndě lějõ rĩ ĩ'di ízókí íjõ ũnzĩ pírĩ 'badrĩ rĩ 'i. 'Bá séndě lělépi ĩsúlépi ambamba rĩ kí ndrũ la gērĩ ũnzĩ sĩ. Íjõ 'dĩ fě a'be kí ā'ĩtáná Yēsũ agá rĩ rá, ũcōgō la kí ásĩ lĩ, kí dó ú'dĩ'da drĩ cĩ íjõ ũnzĩ drĩ.

Íjõ Páwũlõ 'bá azilé Tĩmĩtĩyõ ní āsĩjõ rĩ

¹¹ Wó mi 'i, Tĩmĩtĩyõ, 'bá Ādróná āni 'dĩ, lě mí apá íjõ ũnzĩ 'dĩ kĩ sĩ pírĩ apá-apā. Be la rá la, lě mí adro íjõ mgbā rĩ vú, ídri u'ájõ Ādróná 'bā 'bá ru rĩ abe, ā'ĩtánā trũ, lětáná 'bá lějõ rĩ trũ, íjõ kí tajó ásĩ ĩgbě sĩ rĩ trũ, āzĩla vā 'bá 'baní íjõ kí jójõ ásĩ ĩgbě sĩ.

¹² Í'di ā'dĩ ā'ĩtáná drĩ rĩ. Írũ íjõ ídri ukólépi ku, ándrá Ādróná 'bā sĩ ími umvejõ ala gá 'bá wěwě rú kí drĩlé gá, ú'dú mĩ íjõ mídrĩ múké rĩ kí vú nzejõ 'bá wěwě rú kí drĩlé gá rĩ mgbemgbe. ¹³ Má azĩ mi Ādróná ídri fělépi āko pírĩ 'baní rĩ drĩlé gá, āzĩla Kúrísĩtõ Yēsũ íjõ mgbā ĩ'didrĩ gá rĩ vú nzelépi Põnĩtĩyõ Pílátõ drĩlé gá rĩ drĩlé gá, ¹⁴ ímba íjõ Ādróná drĩ tā íjõ ũnzĩ kóru. 'Bá āzí icó sĩ íjõ ũnzĩ āzí ĩsúlé ími urũ 'bá gá ú'dĩ'da cajõ kpere ú'dú Úpĩ āma āni Yēsũ Kúrísĩtõ 'bā āgõjõ drúzĩ ĩdĩ rĩ gá ku. ¹⁵ Ādróná ásĩ ĩgbě fělépi āzĩla Ādróná ālu ĩcúlé ĩcũ Úpĩ ru, Úpĩ ũpi 'bā drĩ, la rú amú Yēsũ i'dalé 'bũ gá 'dāá sáwā múké ĩ'di 'bā idélé ĩ'dinĩ rĩ agá. ¹⁶ Í'di Ādróná icólépi dralépi ku u'alépi jā 'dā rĩ 'i, ĩ'di u'á dĩzā 'bá āzí 'bā sĩ

cajó ala gá ku íni rĩ agá. 'Bá ází álu i'di ndrelépi rá la yu. Ìnzĩtáná 'bã adru i'diní ũkpõ ukólépi ku rĩ trũ. Ámĩnã.

¹⁷ Íjõ 'bá ũnókú drĩ gá 'dã kúréní ru 'dĩ 'baní, 'ba u'á kí áfó sĩ ku, ázila 'bã 'bã kí ásí málí i'ba ãni drúzí ukólépi rá rĩ kí drĩ gá ku. Wó 'bã 'bã kí ru ásí Ádróná ídri rú, áko pírí ámaní lělé rĩ kí fělépi ámaní sĩ áyĩkõ idéjõ rĩ 'bã íjõ arejõ. ¹⁸ Mí imbá kí íjõ mgbã múké rĩ idéjõ, málí i'badrĩ kí ayújõ gěřĩ múké Ádróná 'bã ã'ĩlé rá rĩ sĩ, 'bã adru kí 'bá áko fělépi ává sĩ, ázã koma fělépi 'bá ázãkoma lělépi rĩ ní. ¹⁹ Íjõ i'ba kí idélé 'dĩ áni rĩ sĩ, kí málí i'badrĩ kí tãmba ängũ drúzí kí sĩ mujõ kí ãsújõ ãndõ rĩ agá, kí dó sĩ mu ídri mgbã u'ájõ jã 'dã rĩ ãsúlé.

²⁰ Tĩmĩtĩyõ, ímba áko Ádróná 'bã fělé mídrí rĩ kí tã múké-múké. Mí uná mi 'bá ru 'bãlépi kí nĩtãñã trũ ägátã galépi ífí kóru 'dĩ kí sĩ uná-unã. ²¹ 'Bá ází rĩ 'bã kí ásí pírí íjõ ũnókú drĩ imbálé ãnzõ rú 'dĩ kí drĩ gá, a'be kí gěřĩ Ádróná drĩ ã'ĩtáná drĩ rá.

Lětáná uyanã kóru Ádróná drĩ 'bã adru ãmi abe pírí.

Ijò Ú'dí rĩ

The Holy Bible in the Aringa language of Uganda

Copyright © 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Aringa)

Contributor: SIL International (in Africa)

All rights reserved.

2020-11-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Feb 2021 from source files dated 10 Feb 2021

695104cf-f1e1-5cdd-8e7e-1df2480da505